

здійснювати вищезазначений превентивний захід для рятування майна під час вчинення злочину, що не загрожує життю осіб, які знаходяться в житлі або іншому володінні особи, попри те, що відповідно до ст. 233 КПК України і ст. 30 Конституції України законодавцем у таких випадках дозволено здійснювати проникнення до житла чи іншого володіння.

Задля усунення прогалин щодо регламентації проникнення до житла чи іншого володіння особи, а також з метою спрощення реалізації співробітниками поліції вищезазначеного превентивного заходу та враховуючи положення ст. 8 Конституції України та ст. 9 КПК України, вважаємо за доцільне: 1) внести зміни до ч. 3 ст. 233 КПК України, передбачивши серед суб'єктів, які уповноважені здійснювати проникнення до житла чи іншого володіння особи без ухвали слідчого судді, інших уповноважених службових осіб (особи, яким законом надано право здійснювати проникнення до житла чи іншого володіння особи), до яких відповідно до ч.1 ст. 38 Закону належать і працівники поліції; 2) привести ч. 1 ст. 38 ЗУ «Про Національну поліцію» у відповідність до вимог ст. 30 Конституції та ст. 233 КПК України.

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 року // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

2. Конституція України від 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

4. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 року // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

Царьов Олександр Дмитрович

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри тактико-спеціальної
підготовки Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СУЧАСНИЙ ПРАВОВИЙ СТАТУС ПОЛІЦІЇ

У сучасному демократичному суспільстві поліція є складним видом соціальної діяльності. Невипадково освітній і культурний рівень поліцейських розглядається як основний фактор, що забезпечує прогресивний розвиток поліції, а їх освіта – як могутній резерв підвищення ефективності діяльності поліцейського. Правильно зауважує доктор М. Руг, проректор Вищої школи поліції в м. Щитно (Польща), що: «...для нормальної діяльності офіцер поліції

повинен отримувати не тільки спеціальні знання, але і бути юридично освіченою людиною, що дуже важливо в демократичній державі» [2, с. 12]. Україна поступово приводить національне законодавство у відповідність з європейськими стандартами функціонування органів поліції, які позитивно вплинуть на процес реформування правоохоронної діяльності.

Новий Закон «Про Національну поліцію» орієнтований переважно на здійснення кадрової реформи, що передбачає скорочення штату працівників міліції, якісну зміну кадрового складу завдяки кращому фінансовому та соціальному забезпеченню працівників поліції. Багато положень присвячено правовому та соціальному захисту, пенсійному забезпеченню працівників Національної поліції. Це, зокрема, питання забезпечення осіб рядового і начальницького складу Національної поліції житлом, можливість надання одноразової грошової допомоги, соціальні гарантії і права членів сімей осіб рядового і начальницького складу Національної поліції, а також пенсійне забезпечення осіб рядового і начальницького складу Національної поліції та питання вихідної допомоги при звільненні. Безперечно, прогресивними моментами є створення Поліцейської комісії при Національній поліції (ст. 51), у якій 3/5 членів – правозахисники та інші цивільні особи, а також призначення на посади в поліції через конкурс [1]. Крім цього, позитивно має вплинути на діяльність поліції використання в її повсякденній роботі досягнень науки та техніки, сучасних технологій та інформаційних систем тощо.

Належачи до гілки виконавчої влади, поліція серед усіх інших органів займає особливе місце, що зумовлено численними факторами:

1) поліція частіше, ніж будь-які інші органи, потрапляє в ситуації, коли хто-небудь потребує допомоги й не терпить зволікання. З поліцією найчастіше доводиться мати справу людині, яка перебуває в ситуації злочинних посягань на власність, честь, гідність, свободу, життя та здоров'я, при здійсненні багатьох політичних прав;

2) поліція єдина з усіх публічних установ знаходиться в режимі цілодобового контакту з населенням;

3) поліція порівняно з іншими органами має більш широкі можливості централізованої передачі та отримання інформації, що володіє транспортними та іншими організаційними ресурсами;

4) у результаті діяльності поліції, у тому числі захисту особистості організаційно-правовими, профілактичними та силовими методами, інші органи, наприклад, суд, отримують (або не отримують) необхідний правовий матеріал, включаючи доказовий, для подальшої процесуальної діяльності. Від якості первинного, «поліцейського» правового результату багато в чому залежить робота й ефективність інших стадій правоохоронної діяльності, дієвість усієї правозахисної функції держави.

Розгляд цих особливостей зумовлює унікальний правовий статус поліції серед усіх органів державної влади. За своєю суттю правовий статус поліції – це закріплена в нормативно-правових актах сукупність визначених державою

властивостей (мети, функцій, принципів) і елементів (прав, обов'язків, відповідальності). Поліцію, як державний орган виконавчої влади, характеризують потенційні можливості вступати в адміністративно-правові та цивільно-правові відносини в рамках виконання свого основного призначення – захисту та охорони життя, здоров'я, прав і свобод людини (як українських, так і іноземних громадян, а також осіб без громадянства), власності, боротьби зі злочинністю, забезпечення громадського порядку.

Реформування міліції в поліцію спрямовано на пертурбацію пріоритетів її діяльності – з державно-орієнтованих на суспільно-орієнтовані. Актуальність реформ зумовлена тим, що традиційні стратегії поліцейської діяльності вже не задовольняють суспільство, яке розвивається в демократичному напрямі. Д. Грін зазначає, що більшість поліцейських відомств «відчуває інформаційний голод» [3], не може точно ідентифікувати проблеми.

Створення в Україні правової держави та громадянського суспільства безпосередньо пов'язано з проблемою формування належного механізму забезпечення прав і свобод людини та громадянина. Правоохоронні органи в цьому аспекті виступають гарантом у забезпеченні таких прав, тому потребують реформування з метою створення сильного та дієвого механізму правового захисту. Запровадження національної поліції на шляху реформування правоохоронної системи є важливим кроком у побудові європейської моделі поліції, а критеріями формування статусу ідеального поліцейського є професіоналізм під час виконання службових завдань, високі моральні та комунікативні якості, прагнення до сприйняття та застосування світового досвіду у повсякденній професійній діяльності.

1. Про Національну поліцію : Закон України (набрав чинність 07 листопада 2015 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.golos.com.ua/article/257729>.

2. Руг М. Юридические предметы в программе обучения Высшей школы полиции, современное состояние, перспективы развития / М. Руг // Проблемы развития образования, юридической науки и практики : матер. Межд. научн.-практ. конф., посвященной 45-летию Академии МВД Республики Беларусь / под общ. ред. И.И. Басецкого. – Минск, 2003. – С. 12–27.

3. Greene J. Evaluating Planned Change Strategies in Modern Law Enforcement: Implementing Community-Based Policing / J. Greene // Brodeur J.P. – 1998. – P. 146–148.